

WYMAGANIA EDUKACYJNE z historii kl. III

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Historia* Wydawnictwa Nowa Era

Temat lekcji	Wymagania na oceny:				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
		Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą i dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, a ponadto:
Epoka napoleońska					
1. Napoleońska Europa (2 godz. lekcyjne)	- wymienia daty: 1804 r., 1806 r., 1807 r., 1812 r., 1813 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; - rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, koalicje antynapoleońskie.	- zna kilka postanowień Kodeksu Napoleona z 1804 r.; - wymienia daty: 1798 r., 1799 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia;	- potrafi omówić bitwy pod Lipskiem i Waterloo. - przedstawia sylwetkę Napoleona i opisuje jego dojście do władzy, sukcesy polityczne i militarne oraz ostateczną klęskę.	przedstawia i opisuje zmiany w Europie w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych w okresie napoleońskim.	- potrafi ocenić wpływ epoki napoleońskiej na dzieje Europy; - potrafi ocenić postawę Napoleona jako dowódcy i polityka.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

2. Między Francją i Rosją – Polacy po utracie niepodległości	• zna i wyjaśnia krótko okoliczności i datę powstania oraz losy Legionów Polskich; • wymienia autora i wyjaśnia z pomocą nauczyciela okoliczności powstania <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.	• potrafi scharakteryzować krótko sytuację na ziemiach Rzeczypospolitej po rozbiorach; • przedstawia sylwetki: Adama Jerzego Czartoryskiego, Józefa Wybickiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Tadeusza Czackiego;	• wyjaśnia rolę Puław Czartoryskich i Liceum Krzemienieckiego dla rozwoju kultury polskiej.	• zna i prezentuje koncepcje polityczne odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą;	• potrafi ocenić sytuację polityczną między Francją a Rosją w kontekście dążeń niepodległościowych Polaków.
3. Napoleon, a ziemie polskie	• zna wydarzenia związane z datami: 1806 r., 1807 r., 1809 r., 1812 r., 1813 r.; •	• zna i opisuje okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego; • przedstawia sylwetkę ks. Józefa Poniatowskiego. • omawia z pomocą nauczyciela ustrój i opisuje terytorium Księstwa Warszawskiego.	• potrafi omówić udział Polaków w wojnach napoleońskich.	• potrafi ocenić postawę Polaków wobec Napoleona; • potrafi ocenić postawę Napoleona wobec sprawy polskiej.	• potrafi wskazać na pozytywne i negatywne skutki epoki napoleońskiej dla Polaków; • porównuje postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego z Konstytucją 3 maja.

Świat w pierwszej połowie XIX wieku

4. Rozwój cywilizacji w pierwszej połowie XIX wieku	wymienia nowe wynalazki techniczne w XIX w.	- wyjaśnia pojęcia: rewolucja i cywilizacja przemysłowa. - wymienia cechy charakterystyczne cywilizacji przemysłowej;	- określa chronologię wydarzeń; - potrafi posługiwać się mapą; - umieszcza na osi czasu rewolucję przemysłową i wskazuje na mapie państwa z nią związane; - podaje i omawia krótko pozytywne i negatywne skutki rozwoju przemysłu dla naturalnego środowiska; - wymienia kilku twórców wynalazków w dziedzinie fizyki, chemii.	- wyjaśnia procesy przyczynowo-skutkowe; - potrafi korzystać ze źródeł historycznych; - podaje daty i osoby związane z poszczególnymi wynalazkami; - rozumie i potrafi wyjaśnić znaczenie rozwoju rewolucji przemysłowej; - wskazuje na różnice w rozwoju przemysłowym poszczególnych państw Europy.	potrafi ocenić skutki rewolucji przemysłowej.
5. Przemiany społeczne w pierwszej połowie XIX wieku	- z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcia: urbanizacja, kapitalista, robotnik; - podaje przynajmniej po jednym przykładzie pozytywnych i negatywnych skutków rozwoju przemysłu dla naturalnego	wyjaśnia i stosuje pojęcia: migracja, bezrobocie, strajk;	- opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych; - wymienia postulaty konkretnych grup społecznych, np. robotników.	- na podstawie źródeł ikonograficznych opisuje sposób podróżowania po Europie w pierwszej połowie XIX w.; - na podstawie różnych źródeł ocenia wpływ rewolucji	potrafi wyjaśnić, na czym polegała sprzeczność interesów pomiędzy dwoma nowymi warstwami społecznymi: kapitalistami a robotnikami.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

	środowiska.			przemysłowej na poziom życia.	
Sztuka romantyczna	• wyjaśnia i stosuje pojęcie: romantyzm; • wymienia cechy sztuki romantycznej.	• wymienia cechy i sztuki romantycznej • podaje przykłady malarzy epoki romantyzmu; • wymienia przykłady przynajmniej trzech budowli neogotyckich.	• umieszcza na osi czasu epokę romantyzmu; • opisuje przykłady budowli neogotyckich w Europie.	• porównuje sztukę romantyzmu z już poznanymi rodzajami sztuki i opisuje różnice; • porównuje style architektoniczne na podstawie źródeł ikonograficznych i wyciąga wnioski.	• wymienia i charakteryzuje przykłady budowli neogotyckich w swoim regionie.
6. Kongres wiedeński (2 godz. lekcyjne)	• podaje datę i cel obrad kongresu wiedeńskiego • przedstawia zasady i postanowienia kongresu wiedeńskiego, • wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Rzeczpospolitą Krakowską i Wielkie Księstwo Poznańskie.	• wyjaśnia i stosuje pojęcia: równowaga sił, legitymizm, Święte Przymierze, restauracja; • wymienia i wskazuje na mapie państwa, do których należał decydujący głos podczas obrad kongresu wiedeńskiego; • wskazuje na mapie ziemie przyznane na kongresie Rosji,	• umieszcza na osi czasu początek obrad i zakończenie kongresu; • wymienia inicjatorów zawarcia Świętego Przymierza, charakteryzuje okoliczności podpisania dokumentu i jego zasady; • wymienia i wskazuje na mapie kraje, które na kongresie uzyskały status neutralności, i kraje, które utworzyły	• opisuje rolę polityków poszczególnych państw uczestniczących w kongresie wiedeńskim w jego ostatecznych ustaleniach; • analizuje różnorodne źródła historyczne i na ich podstawie wyciąga wnioski. • ocenia skuteczność	• wyjaśnia zasadę wieczystej neutralności Szwajcarii; • ocenia znaczenie Świętego Przymierza dla nowego ładu w Europie.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		Prusom i Austrii;	Królestwo Niderlandów;	zasad legitymizmu i równowagi sił.	
7. Europa w pierwszych latach po kongresie wiedeńskim	- z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm; - z pomocą nauczyciela wymienia przynajmniej jedno główne założenie liberalizmu, konserwatyizmu i socjalizmu;	- wyjaśnia pojęcia: liberalizm gospodarczy, węglarze (karbonariusze); - podaje przykład idei narodowych występujących w Europie w pierwszej połowie XIX w. - wymienia i z pomocą nauczyciela charakteryzuje główne założenia liberalizmu, konserwatyizmu, socjalizmu; - podaje przykłady prób łamania porządku pokongresowego.	- porównuje założenia liberalizmu, konserwatyizmu i socjalizmu, wskazując różnice między tymi ideami dotyczące państwa oraz jednostki; - wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej we Francji; - charakteryzuje przebieg wydarzeń związanych z ruchami narodowymi i narodowościowymi w poszczególnych państwach Europy i umieszcza je na osi czasu. - wyjaśnia, dlaczego poparcie powstania w Grecji było złamaniem zasady legitymizmu; - pracując z tekstami źródłowymi, rozpoznaje poszczególne idee występujące w	- wymienia myślicieli związanych z poszczególnymi ideami społecznymi i opisuje ich rolę w tworzeniu ich doktryny; - wymienia zalety monarchii konstytucyjnej; - omawia rolę praw politycznych na wybranych przykładach ruchów z pierwszej połowy XIX w.	ocenia znaczenie ruchów narodowych i narodowościowych dla ładu pokongresowego w Europie.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

			pierwszej połowie XIX w.; • podaje cele ruchów narodowych na przykładzie Niemiec i Włoch;		
Wiosna Ludów w Europie	• z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcia: Wiosna Ludów, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki; • z pomocą nauczyciela podaje cele Wiosny Ludów	• zna postać gen. Józefa Bema. • wskazuje na mapie miejsca, gdzie odbyły się główne manifestacje Wiosny Ludów; • wyjaśnia hasło: „Za naszą i Waszą wolność”; • opisuje krótko wydarzenia Wiosny Ludów na terenach należących do Habsburgów; • z pomocą nauczyciela omawia przyczyny wybuchu powstania na Węgrzech i próby zjednoczenia Włoch; • opisuje w skrócie przebieg i skutki rewolucji lutowej we Francji.	• przygotowuje zestawienie chronologiczne wydarzeń związanych z Wiosną Ludów i umiejscawia je na osi czasu; • przyporządkowuje postać historyczną do państwa, a także wymienia w kolejności chronologicznej wydarzenia związane z Wiosną Ludów; • wyjaśnia przyczyny wprowadzenia nazwy Wiosna Ludów dla wydarzeń z lat 1848–1849; • opisuje sytuację polityczną i gospodarczą w państwach europejskich przed wybuchem Wiosny Ludów; • podaje przyczyny	• opisuje rolę bohaterów wydarzeń Wiosny Ludów w poszczególnych państwach; • analizuje różnorodne źródła historyczne i na ich podstawie wyciąga wnioski; • ocenia udział Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów; • podaje i omawia różnice między przebiegiem Wiosny Ludów w poszczególnych krajach Europy.	• potrafi przedstawić bilans Wiosny Ludów.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

			niepowodzeń związanych ze zjednoczeniem Niemiec; opisuje rolę gen. Józefa Bema w wydarzeniach Wiosny Ludów.		
Świat w połowie XIX wieku	- z pomocą nauczyciela wymienia wojny w Europie w drugiej połowie XIX w.; - wyjaśnia krótko pojęcia: kolonie, imperium kolonialne, wojna krymska; - z pomocą nauczyciela wymienia i wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii, Rosji, Francji i Holandii; - z pomocą nauczyciela podaje przynajmniej jeden powód rozpadu Świętego Przymierza; - z pomocą nauczyciela wymienia przynajmniej po dwie przyczyny i dwa skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych; - zna daty: 1854–1856 ,	- porządkuje chronologicznie wydarzenia związane z wojną krymską; - opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych; - z pomocą nauczyciela charakteryzuje rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych i wskazuje na mapie zmiany terytorialne; - z pomocą nauczyciela wymienia państwa Ameryki Południowej i Środkowej, które uzyskały niepodległość;	- wymienia i charakteryzuje skutki wojny krymskiej i jej wpływ na Święte Przymierze; - charakteryzuje postać Simona Bolívara i jego rolę w powstaniu niepodległych państw Ameryki Łacińskiej; - opisuje doktrynę Jamesa Monroe; - podaje powody rozpadu Świętego Przymierza; - wyciąga wnioski na temat pozytywnych i negatywnych skutków polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczności i państw, podaje podobieństwa i różnice.	- podaje i omawia skutki wprowadzenia doktryny Jamesa Monroe dla Stanów Zjednoczonych i państw europejskich; - opisuje i analizuje przyczyny osiągnięcia przez Stany Zjednoczone pozycji mocarstwowej na świecie; - w oparciu o materiały źródłowe wyciąga wnioski na temat polityki kolonialnej, ocenia skutki tej polityki.	

	1861–1865.				
Epoka Napoleńska. Świat w pierwszej połowie XIX wieku. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
Ziemie polskie w pierwszej połowie XIX wieku					
8. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	- zna pojęcia: Kongresówka, Królestwo Polskie, Rzeczpospolita Krakowska, Wielkie Księstwo Poznańskie, konstytucja, opozycja; - z pomocą nauczyciela wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Rzeczpospolitą Krakowską i Wielkie Księstwo Poznańskie; - z pomocą nauczyciela wymienia decyzje kongresu wiedeńskiego dotyczące ziem polskich; - wymienia przynajmniej jedną zasadę ustroju	- zna i stosuje pojęcia: unia personalna, suwerenność, autonomia, Ziemie Zabrane, kaliszanie, opozycja legalna, tajne organizacje, konspiracja, Zagłębie Dąbrowskie, Okręg Staropolski; - z pomocą nauczyciela charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego i - wymienia tajne organizacje opozycyjne działające na ziemiach polskich.	- zna i stosuje pojęcia: cenzura, Związek Filaretów, Towarzystwo Patriotyczne, układ celny, edykt regulacyjny, Bazar; - analizuje na mapie zmiany terytorialne dotyczące ziem polskich w XIX w.; - wymienia i opisuje główne zmiany w gospodarce Królestwa Polskiego; - ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie; - charakteryzuje cele polskich organizacji spiskowych	- analizuje wybrane zapisy konstytucji Królestwa Polskiego i na ich podstawie wyciąga wnioski na temat ustroju i suwerenności Królestwa; - porównuje ustrój Królestwa Polskiego, Rzeczypospolitej Krakowskiej i Wielkiego Księstwo Poznańskiego, podaje i omawia podobieństwa i różnice; - opisuje okoliczności	potrafi ocenić politykę zaborców wobec Polaków w latach 1815–1830.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

	Królestwa Polskiego; wymienia przynajmniej po jednym osiągnięciu Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie;		działających na terenie Królestwa Polskiego i ziem włączonych do Rosji; - porównuje sytuację Polaków w Królestwie Polskim i Wielkim Księstwie Poznańskim; - zna postaci i wyjaśnia, kim byli: Ksawery Drucki-Lubecki, Hipolit Cegielski, Walerian Łukasiński. - wymienia cele polskich organizacji spiskowych działających na terenie Królestwa Polskiego i ziem włączonych do Rosji.	powstania organizacji spiskowych w Królestwie Polskim.	
9. Powstanie listopadowe (2 godz. lekcyjne)	- zna pojęcia: powstanie, „noc listopadowa”, detronizacja, konfiskata, zesłanie, rusyfikacja; - z pomocą nauczyciela sytuuje w czasie powstanie listopadowe; - zna i daty: 29 listopada 1830 r., 30 stycznia 1831 r.; - z pomocą nauczyciela	- zna i stosuje pojęcia: sprzysiężenie w Szkole Podchorążych, stan wojenny; - wymienia przyczyny i skutki wybuchu powstania listopadowego; - wyjaśnia, dlaczego sejm zdetronizował Mikołaja I; - zna postaci i wyjaśnia, kim byli: Józef Chłopicki, Jan	- umieszcza na osi czasu poszczególne wydarzenia związane z powstaniem listopadowym; - charakteryzuje przyczyny wybuchu powstania listopadowego, rozróżnia przyczyny zewnętrzne i wewnętrzne; - wskazuje na mapie miejsca bitew	- analizuje przebieg „nocy listopadowej”, plan bitew pod Grochowem i Ostrołęką; - charakteryzuje stosunek państw i narodów Europy do powstania; - opisuje skutki powstania listopadowego na ziemiach polskich	potrafi wykazać, jaki wpływ na wybuch powstania listopadowego miała sytuacja międzynarodowa

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

	wymienia przynajmniej jedną przyczynę wybuchu powstania i jeden skutek powstania; zna postaci: Piotr Wysocki, Józef Sowiński, Emilia Plater, Mikołaj I.	Skrzynecki, Jan Krukowiecki, Henryk Dembiński; z pomocą nauczyciela przedstawia ogólnie przebieg powstania listopadowego;	powstańczych i wymienia polskich dowódców, którzy kierowali poszczególnymi walkami; wymienia argumenty stron, które brały udział w sporze o przyszłość powstania.	we wszystkich zaborach; - analizuje fragmenty źródeł historycznych i literatury związanej z powstaniem listopadowym i na ich podstawie wyciąga wnioski; - opisuje bohaterów powstania listopadowego i ocenia przywódców powstania.	
10. Wielka Emigracja	- zna pojęcia: emigracja, Hotel Lambert, emisariusze; - wymienia główne ośrodki emigracji; - wymienia postacie związane z Wielką Emigracją;	- zna i stosuje pojęcia: Młoda Europa, Młoda Polska; - wskazuje na mapie kierunki i ośrodki emigracji; - charakteryzuje krótko główne ośrodki emigracji - na podstawie tekstu źródłowego z pomocą nauczyciela wymienia przynajmniej dwie tezy programu Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.	- umieszcza na osi czasu wydarzenia związane z Wielką Emigracją; - wymienia i opisuje różnice między koncepcjami politycznymi i drogą do niepodległości według Hotelu Lambert, Gromad Ludu Polskiego i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; - omawia na przykładach znaczenie dziedzictwa Wielkiej Emigracji;	- analizuje fragmenty źródeł historycznych i literatury związanej z Wielką Emigracją i na ich podstawie wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe; - porównuje programy polityczne poszczególnych obozów emigracyjnych.	ocenia znaczenie Wielkiej Emigracji dla kultury polskiej.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		• podaje przykłady dzieł powstałych na emigracji.	• rozumie tragizm losów emigranta politycznego; • wyjaśnia, jaką rolę w programach emigracyjnych odgrywała sprawa chłopska.		
Powstanie krakowskie i rabacja galicyjska	• zna pojęcia: powstanie krakowskie, rabacja galicyjska, rzeź galicyjska, internowanie; • podaje daty powstania krakowskiego i rabacji galicyjskiej • podaje, która organizacja przygotowała powstanie w 1846 r.	• z pomocą nauczyciela wymienia przyczyny i skutki wybuchu powstania krakowskiego i rabacji galicyjskiej; • zna postacie: Ludwika Mierosławskiego, Jakub Szeli, Edwarda Dembowskiego; • rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstania krakowskiego i rabacji galicyjskiej; • charakteryzuje krótko przebieg powstania krakowskiego i rabacji galicyjskiej; • określa, co miało skłonić chłopów do udziału w powstaniu krakowskim.	• umieszcza na osi czasu wydarzenia związane z powstaniem krakowskim i rabacją galicyjską; • wymienia i charakteryzuje przyczyny oraz skutki wybuchu powstania krakowskiego i rabacji; • ocenia rolę władz austriackich podczas wydarzeń związanych z powstaniem krakowskim i rabacją.	• analizuje fragmenty źródeł historycznych i wskazuje związki przyczynowo-skutkowe między wydarzeniami; • charakteryzuje rolę Rządu Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej w powstaniu krakowskim.	• omawia okoliczności wcielenia Krakowa i Rzeczypospolitej Krakowskiej do Austrii.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

Wiosna Ludów na ziemiach polskich	- wymienia datę uwłaszczenia chłopów w Galicji i umieszcza ją na osi czasu; - wymienia najważniejsze wydarzenia Wiosny Ludów w zaborach austriackim i pruskim.	- wymienia najważniejsze wydarzenia i postacie Wiosny Ludów w zaborach austriackim i pruskim; - z pomocą nauczyciela wskazuje na mapie miejsca wydarzeń Wiosny Ludów na ziemiach polskich;	- umieszcza na osi czasu wydarzenia związane z Wiosną Ludów na ziemiach polskich; - wyjaśnia, dlaczego Wiosna Ludów nie odbyła się w zaborze rosyjskim. - wymienia Polaków, którzy brali udział w wydarzeniach Wiosny Ludów w państwach europejskich.	- ocenia udział Polaków w wystąpieniach Wiosny Ludów i jego znaczenie dla sprawy polskiej; - na podstawie analizy różnorodnych źródeł wskazuje związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń Wiosny Ludów na ziemiach polskich.	ocenia znaczenie działalności Polaków dla przebiegu Wiosny Ludów w Europie.
11. Kultura na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim	- podaje przynajmniej jedno najważniejsze osiągnięcie z dziedziny kultury w Królestwie Polskim; - wymienia co najmniej dwa miasta na ziemiach polskich, w których działały szkoły wyższe; - wskazuje co najmniej jeden przykład działań mających na celu ocalenie i utrwalenie kultury narodowej; - wymienia postacie	- Z pomocą nauczyciela podaje najważniejsze osiągnięcia z dziedziny kultury w Królestwie Polskim; - Z pomocą nauczyciela wymienia i wskazuje na mapie miasta na ziemiach polskich, w których działały szkoły wyższe;	- wymienia i wskazuje na mapie miejsca, gdzie na ziemiach polskich działały towarzystwa naukowe, opisuje ich rolę; - charakteryzuje przykłady działań mających na celu ocalenie i utrwalenie kultury narodowej; - wyjaśnia znaczenie inicjatyw prywatnych i społecznych dla powstania polskich instytucji kulturalnych i naukowych;	- na podstawie tekstu źródłowego omawia rolę Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w rozwoju nauki i kultury polskiej; - ocenia rolę takich instytucji jak: Akademia Krakowska i jej Biblioteka, Liceum Krzemienieckie, Biblioteka Raczyńskich.	omawia znaczenie osiągnięć kultury polskiej dla dziedzictwa kulturowego Europy.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

	związane z rozwojem kultury na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim (Julian Ursyn Niemcewicz, Stanisław Staszic, Samuel Bogumił Linde, Wojciech Bogusławski, Fryderyk Chopin, Jan i Jędrzej Śniadeccy, Joachim Lelewel, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński, Cyprian Kamil Norwid, Aleksander Fredro, Józef Maksymilian Ossoliński).		- wymienia obiekty zaprojektowane przez Antonio Corazziego w Polsce i wskazuje ich charakterystyczne cechy; - opisuje rolę Wojciecha Bogusławskiego w tworzeniu kultury narodowej.		
Ziemie polskie w pierwszej połowie XIX wieku. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
Świat w latach 1851–1914					
12. Nauka i postęp techniczny w drugiej połowie XIX wieku (2 godz. lekcyjne)	- Z pomocą nauczyciela wymienia nowe środki transportu i korzyści, jakie przyniosło ich wynalezienie; - potrafi wymienić najważniejsze wynalazki i odkrycia drugiej połowy XIX w.	- potrafi wyjaśnić pojęcie: druga rewolucja przemysłowa; - zna i wyjaśnia pojęcia: monopol, kartel, korporacja, akcje; - przedstawia postać Karola Darwina; - potrafi wymienić	- wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne zastosowania najważniejszych wynalazków i odkryć w drugiej połowie XIX w.; - przedstawia postaci Grahama Bella i Guglielmo Marconiego.	- przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego dla środowiska naturalnego; - wymienia czynniki, jakie miały wpływ na spadek	ocenia wpływ odkryć i wynalazków na przemiany społeczne.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		wynalazki, które zrewolucjonizowały przekazywanie informacji; definiuje pozytywizm.	wyjaśnia znaczenie teorii ewolucji dla nauki;	śmiertelności w XIX w., potrafi pracować ze źródłami statystycznymi i na ich podstawie wyciągać wnioski.	
13. Zmiany w życiu codziennym w drugiej połowie XIX wieku	- zna pojęcia: analfabetyzm, aseptyka, pasteryzacja;	- przedstawia postać Ludwika Pasteura; - zna datę 1896 r. i przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie; - potrafi krótko scharakteryzować zmiany w odżywianiu, ubiorze, komunikacji i sytuacji zdrowotnej.	- przedstawia nowe zjawiska kulturowe; - wyjaśnia znaczenie kultury masowej; - opisuje przemiany obyczajowe; - przedstawia postać Georges'a-Eugène'a Haussmana.	- wymienia zmiany w obyczajowości w drugiej połowie XIX w., - potrafi wyjaśnić, z czego te zmiany wynikały.	podaje przykłady źródeł ikonograficznych pokazujących zmiany w życiu codziennym w drugiej połowie XIX w.
Kultura w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku – sztuki plastyczne	wymienia nazwiska najwybitniejszych malarzy przełomu XIX i XX w.: Paula Cezanne'a, Paula Gauguina, Honoré Daumiera, Vincenta van Gogha, Edwarda Muncha, Pabla Picassa, Umberta Boccioniego, Wasyla Kandinsky'ego.	- Z pomocą nauczyciela charakteryzuje i rozpoznaje nowe nurty w sztuce; - charakteryzuje i rozpoznaje nowe style w architekturze; - zna pojęcia: realizm, impresjonizm, ekspresjonizm, kubizm, futuryzm, abstrakcjonizm.	przedstawia dzieła najwybitniejszego przedstawiciela architektury drugiej połowy XIX w., Antonio Gaudiego.	- potrafi scharakteryzować nowe nurty w sztuce; - wskazuje różnice i podobieństwa występujące w nowych nurtach sztuki.	

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

14. Demokratyzacja życia politycznego w drugiej połowie XIX wieku	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: konstytucja oktrojowana, republika, monarchia parlamentarna, monarchia konstytucyjna, partia polityczna, syjonizm.	- Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: sufrażystka, emancypacja, anarchizm, chadecja; - Z pomocą nauczyciela opisuje systemy ustrojowe państw europejskich w drugiej połowie XIX i na początku XX w.;	- charakteryzuje przyczyny i następstwa demokratyzacji życia politycznego; - omawia znaczenie ruchów emancypacyjnych. - potrafi wymienić, czego domagały się sufrażystki i jakimi metodami o to walczyły; - opisuje, w jaki sposób walczone o poszerzenie prawa wyborczego.	- opisuje zmiany w życiu politycznym społeczeństw europejskich, jakie nastąpiły po Wiośnie Ludów; - potrafi przedstawić założenia syjonizmu.	wyjaśnia znaczenie ruchów emancypacyjnych w XIX w. dla pozycji kobiet we współczesnym świecie.
15. Ruch robotniczy i socjalistyczny w drugiej połowie XIX wieku	Z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcia: związki zawodowe, komunizm, encyklika, proletariat.	- Z pomocą nauczyciela wyjaśnia i omawia pojęcia: Międzynarodówka, marksiści, anarchości, reformiści; - wymienia założycieli I i II Międzynarodówki;	- zna i wymienia hasła ruchu socjalistycznego opracowane przez Karola Marksa; - zna i wyjaśnia cel zawiązania I i II Międzynarodówki; - charakteryzuje stanowisko Kościoła katolickiego wobec kwestii robotniczej. - wskazuje główne przyczyny powstania i rozwoju ruchu socjalistycznego; - wymienia podziały w obrębie ruchu	- ocenia znaczenie rozwoju ruchu robotniczego; - charakteryzuje zmiany społeczne i gospodarcze spowodowane rozwojem przemysłu w XIX w.	wyjaśnia wpływ rozwoju ruchu robotniczego na położenie klasy robotniczej.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

			socjalistycznego.		
16. Zjednoczenie Włoch	- Z pomocą nauczyciela wyjaśnia znaczenie dat: 1859 r., 1860 r., 1861 r., 1866 r., 1870 r.; - wskazuje na mapie Królestwo Włoch.	- potrafi wymienić polityków włoskich, którzy przyczynili się do zjednoczenia Włoch; - z pomocą nauczyciela wyjaśnia rolę Piemontu w procesie zjednoczenia Włoch;	- charakteryzuje proces zjednoczenia Włoch; - wskazuje na mapie etapy zjednoczenia Włoch; - wskazuje wydarzenia polityczne w Europie mające wpływ na zjednoczenie Włoch. - przedstawia dokonania Camillo Cavoura.	- określa rolę polityków włoskich: Wiktora Emanuela II, Camillo Cavoura, Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia Włoch; - ocenia znaczenie zjednoczenia Włoch dla ruchów narodowościowych w Europie.	ocenia wpływ zjednoczenia Włoch na sytuację polityczną w Europie.
17. Powstanie Austro-Węgier i zjednoczenie Niemiec (2 godz. lekcyjne)	- zna datę 18 stycznia 1871 r. - zna pojęcia: autonomia, dwuprzymierze, sojusz trzech cesarzy, Niemiecki Związek Celny.	- Z pomocą nauczyciela wyjaśnia cele i wymienia etapy zjednoczenia Niemiec; - Z pomocą nauczyciela potrafi wskazać na mapie etapy zjednoczenia Niemiec; - Z pomocą nauczyciela wyjaśnia, na czym polegała monarchia	- charakteryzuje proces zjednoczenia Niemiec; - wyjaśnia wpływ Wiosny Ludów na sytuację na Węgrzech i w Austrii; - wyjaśnia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec.	- opisuje skutki zjednoczenia Niemiec dla sytuacji politycznej w Europie; - dostrzega i wymienia podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Niemiec i Włoch;	porównuje politykę Cavoura i Garibaldiego z polityką Bismarcka w okresie jednoczenia Włoch i Niemiec.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		dualistyczna; - wymienia przyczyny przekształcenia cesarstwa austriackiego w monarchię austro-węgierską; - przedstawia postaci: Wilhelma I, Otto von Bismarcka, Franciszka Józefa I; - zna daty: 1864 r., 1866 r., 1867 r., 1870 r., 1871 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia.		opisuje system sojuszy niemieckich i ich wpływ na sytuację w Europie.	
18. Świat w rękach Europejczyków - kolonializm	- zna pojęcia: kolonializm, ekspansja kolonialna, imperializm, protektorat, dominium; - z pomocą nauczyciela wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii.	- wymienia i charakteryzuje typy kolonii; - wyjaśnia i stosuje pojęcie: imperializm europejski; - potrafi wymienić kontynenty, na których w drugiej połowie XIX w. istniały kolonie państw europejskich.	- wymienia i pokazuje na mapie tereny znajdujące się w rosyjskiej strefie wpływów; - wyjaśnia przyczyny ekspansji kolonialnej państw europejskich; - przedstawia skutki ekspansji kolonialnej państw europejskich.	- ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej; - przedstawia zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.	omawia wpływ posiadania kolonii na pozycję państw w polityce europejskiej.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

19. Nowa potęga – Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. Wojna secesyjna	- zna i posługuje się pojęciami: abolicjoniści, secesja; - zna i wyjaśnia daty: 1861 r., 1865 r.	- omawia rozwój Stanów Zjednoczonych w pierwszej połowie XIX w.; - przypisuje do okresu 1861–1865 odpowiednie wydarzenia i wyjaśnia je. - przedstawia dokonania Abrahama Lincolna;	- opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych; - wyjaśnia, co sprzyjało rozwojowi gospodarczemu Stanów Zjednoczonych.	charakteryzuje ekspansję amerykańską w drugiej połowie XIX w.	ocenia zniesienie niewolnictwa.
Japonia i Rosja na przełomie XIX i XX wieku	- zna pojęcia: narodnicy, bolszewicy, mienszewicy, Duma Państwowa;	- przypisuje do daty 22 stycznia 1905 r. odpowiednie wydarzenie i wyjaśnia jego znaczenie; - zna i stosuje pojęcia: shogun, kadeci; - z pomocą nauczyciela wymienia czynniki, które zadecydowały o szybkiej modernizacji i uprzemysłowieniu Japonii w drugiej połowie XIX w.; - wymienia partie, które powstały w Rosji w końcu XIX i na początku XX w. przedstawia postacie:	- wyjaśnia, czym była i jakie cele miała ochrana; - wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Rosji.	- opisuje następstwa rewolucji lutowej w Rosji; - wyjaśnia, na czym polegał sukces cywilizacyjny Japonii; - wyjaśnia przyczyny reform w Rosji.	

		Aleksandra III, Włodzimierza Iljicza Uljanowa, Mikołaja II.			
Świat w latach 1851-1914 – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
Ziemie polskie w latach 1851–1914					
20. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	- zna daty : 1851 r., 1858 r., 1862 r.; - zna pojęcia: „czerwoni”, „biali”, stan wojenny, rząd cywilny.	wymienia przywódców i nazwy organów stojących na czele „czerwonych” i „białych”;	- potrafi omówić rolę Kościoła w walce o zachowanie tożsamości narodowej; - wyjaśnia skutki reform posewastopolskich. - przedstawia działalność Aleksandra Wielopolskiego, Andrzeja Zamoyskiego i Jarosława Dąbrowskiego.	- charakteryzuje politykę Aleksandra Wielopolskiego wobec Rosji; - charakteryzuje dążenia niepodległościowe w latach 60. XIX w., - ocenia wpływ manifestacji patriotycznych na sytuację w Królestwie Polskim.	ocenia wpływ polityki rosyjskiej na sytuację w Królestwie Polskim.
21. Powstanie styczniowe	- sytytuje w czasie i przestrzeni powstanie styczniowe; - zna pojęcia: branka, uwłaszczenie;	- z pomocą nauczyciela przedstawia przyczyny, przebieg i charakter powstania styczniowego; - zna datę 22/23 stycznia 1863 r.;	- potrafi wskazać na mapie miejsca zesłań Polaków w XIX w., - wyjaśnia przyczyny i skutki upadku powstania styczniowego;	rozdziela bezpośrednie i długofalowe następstwa powstania styczniowego.	ocenia dyktaturę Romualda Traugutta.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		• przyporządkowuje odpowiednie wydarzenia do dat: 14/15 stycznia 1863 r. i 2 marca 1864 r.; • z pomocą nauczyciela przedstawia na mapie zasięg powstania styczniowego.	• charakteryzuje działalność Tymczasowego Rządu Narodowego. • przedstawia postacie: Mariana Langiewicza, Romualda Traugutta, ks. Stanisława Brzóska.		
22. Ziemie polskie w ostatnim półwieczu niewoli (2 godz. lekcyjne)	• zna daty: 1886 r., 1894 r.; • zna pojęcia : rusyfikacja, germanizacja;	• potrafi wskazać na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim; • z pomocą nauczyciela wyjaśnia proces germanizacji w zaborze pruskim; • z pomocą nauczyciela charakteryzuje sytuację w zaborze rosyjskim; • zna pojęcia: rugi pruskie, Kulturkampf, Hakata, trójjocalizm; • przedstawia działalność Aleksandra Świętochowskiego i Agenora Gołuchowskiego.	• wyjaśnia pojęcie „Prowincja Poznańska”; • wyjaśnia przyczyny zaostrzenia polityki wobec Polaków w zaborach rosyjskim i pruskim; • wyjaśnia, na czym polegała praca organiczna.	• porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach, uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego; • charakteryzuje zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego w drugiej połowie XIX w.	

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

23. Powstanie polskich ruchów politycznych	- zna daty: 1882 r., 1892 r., 1893 r.; - wyjaśnia skrót: PPS, SDKPiL, PPSD, PSL.	- Z pomocą nauczyciela przedstawia krótko główne nurty polityczne powstałe pod zaborami w końcu XIX w.; - zna przyczyny powstania ruchu ludowego na terenie Galicji; - zna partie I i II Proletariat.	- charakteryzuje stosunek polskich partii politycznych do państw zaborczych; - wyjaśnia przyczyny podziału ruchu socjalistycznego na ziemiach polskich.	- wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ruchu ludowego w Galicji; - wyjaśnia, dlaczego ruchy socjalistyczny i ludowy nie zdobyły dużego wpływu na terenie zaboru pruskiego.	
Rewolucja 1905–1907 w Królestwie Polskim	– zna daty: 1905 r., 1907 r.	- z pomocą nauczyciela opisuje przebieg wydarzeń w Królestwie Polskim; - zna i wymienia polskie partie polityczne w końcu XIX i na początku XX w.	wymienia i wyjaśnia najważniejsze konsekwencje wydarzeń z lat 1905–1907 dla Królestwa Polskiego.	- potrafi opisać stosunek polskich partii politycznych do wydarzeń z 1905 r.; - wyjaśnia, dlaczego doszło do rozłamu w PPS.	ocenia wpływ rewolucji w Rosji na wydarzenia w Królestwie Polskim.
24. Kultura i życie codzienne na ziemiach polskich w ostatnim półwieczu niewoli	- zna pojęcia: impresjonizm, symbolizm; - z pomocą nauczyciela wymienia główne ośrodki kultury na ziemiach polskich.	- Z pomocą nauczyciela porównuje warunki rozwoju kultury polskiej w trzech zaborach; - zna i posługuje się pojęciami: pozytywizm, modernizm, impresjonizm,	- przedstawia najwybitniejszych przedstawicieli literatury: Bolesława Prusa, Elizę Orzeszkową, Henryka Sienkiewicza, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta; - potrafi podać przykłady	- ocenia osiągnięcia w kulturze, sztuce i szkolnictwie; - objaśnia tendencje w sztukach plastycznych i w architekturze; - wyjaśnia, dlaczego kultura i sztuka polska najlepiej	omawia rolę historii w kształtowaniu kultury narodowej.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		symbolizm; wymienia nowe kierunki w literaturze polskiej.	dzieł przedstawicieli literatury; - wymienia najwybitniejszych przedstawicieli sztuki i podaje przykłady ich dzieł; - wyjaśnia pojęcie „literatura ku pokrzepieniu serc”.	rozwijały się w Galicji.	
Ziemie polskie w latach 1851-1914 – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
Wielka Wojna (1914–1918)					
25. Europa zmierza ku wojnie	zna daty: 1881 r., 1882 r., 1894 r., 1904 r., 1907 r.	- zna pojęcia: trójprzymierze, trójporozumienie, wojna błyskawiczna, „kocioł bałkański”; - z pomocą nauczyciela opisuje wydarzenia na Półwyspie Bałkańskim.	- omawia przyczyny wojen bałkańskich oraz ich skutki dla sytuacji w Europie; - potrafi wskazać na mapie państwa, które poszerzyły swoje granice w wyniku konfliktu bałkańskiego; - przedstawia plany wojenne Niemiec przed I wojną światową.	- wyjaśnia, w jaki sposób polityka zagraniczna Niemiec przełomu XIX i XX w. wpłynęła na układ sił w Europie; - wymienia główne przyczyny konfliktów między mocarstwami europejskimi; - ocenia wpływ wyścigu zbrojeń na sytuację polityczną w Europie.	

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

26. Wielka Wojna (1914–1918) (2 godz. lekcyjne)	- zna daty: 28 czerwca 1914 r., 11 listopada 1918 r.; - wymienia państwa biorące udział w wojnie po stronie państw centralnych i ententy.	- opisuje wydarzenie z 28 czerwca 1914 r.; - zna datę i okoliczności podpisania traktatu w Wersalu; - z pomocą nauczyciela wymienia główne fronty I wojny światowej; - zna i posługuje się pojęciami: państwa centralne, system wersalski, wojna pozycyjna, wojna podwodna. - zna nowe rodzaje broni;	- charakteryzuje przyczyny wybuchu wojny; - omawia charakter działań wojenny i zastosowanie nowych rodzajów broni; - opisuje skutki społeczne i gospodarcze wojny; - wskazuje na mapie i charakteryzuje działania wojenne głównych frontów I wojny światowej.	- charakteryzuje działania wojenne z uwzględnieniem nowych środków technicznych; - porównuje działania na frontach wschodnim i zachodnim.	wyjaśnia globalny charakter konfliktu zbrojnego.
27. Rewolucja lutowa w Rosji	- zna datę 15 marca 1917 r.; - zna postać Lenina.	- Z pomocą nauczyciela sytuuje w czasie i przestrzeni rewolucję lutową; - zna pojęcia: okres dwuwładzy, tezy kwietniowe, Rady Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, bolszewicy;	- wyjaśnia przyczyny wybuchu rewolucji; - potrafi ocenić rolę Lenina w przejęciu władzy przez bolszewików. - przedstawia działalność Lenina	- wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji; - charakteryzuje działalność Rządu Tymczasowego.	wyjaśnia, na czym polegała rola Niemiec we wzmacnieniu bolszewików.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

28. Rewolucja październikowa i wojna domowa w Rosji	• zna datę 03 marca 1918 r.; •	• sytuuje w czasie i przestrzeni rewolucję październikową; • zna i stosuje pojęcia: wojna domowa, rewolucja październikowa; • z pomocą nauczyciela przedstawia zadania WCzeKa. • zna postacie: Ławra Korniłowa, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego.	• wyjaśnia przyczyny wybuchu rewolucji; • przedstawia okoliczności wybuchu wojny domowej w Rosji; • przedstawia postanowienia separatystycznego pokoju w Brześciu nad Bugiem.	• charakteryzuje następstwa rewolucji rosyjskich dla Rosji i Europy; • wyjaśnia, na czym polegała dyktatura proletariatu.	• omawia wpływ rewolucji rosyjskich na sytuację polityczną w Europie.
29. Sprawa polska na początku I wojny światowej	• zna pojęcia: Legiony Polskie, Legion Puławski, Brygada Strzelców Polskich.	• wymienia pierwsze polskie formacje wojskowe; • zna i wyjaśnia okoliczności powstania Legionów Polskich;	• poprawnie posługuje się pojęciami: koncepcja trialistyczna, bajończycy; • omawia poglądy dwóch orientacji politycznych w społeczeństwie polskim. • przedstawia dokonania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego.	• charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej; • opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych; • wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej.	• omawia znaczenie dla sprawy polskiej orędzia prezydenta Wilsona.
30. Droga ku niepodległości	• zna datę 11 listopada 1918 r.; • zna postacie: Mikołaja II, Thomasa Woodrowa Wilsona; • zna pojęcie: legion.	• Z pomocą nauczyciela przyporządkowuje polskie formacje wojskowe walczące u boku armii państw centralnych oraz Rosji;	• potrafi opisać okoliczności wydania Aktu 5 listopada; • wyjaśnia znaczenie Aktu 5 listopada dla sprawy polskiej. • przedstawia działalność	• ocenia wysiłek zbrojny Polaków na frontach I wojny światowej; • wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do	• wyjaśnia, jaki wpływ na sprawę polską miały rozstrzygnięcia na frontach I wojny światowej.

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

		• wyjaśnia pojęcia: Polskie Siły Zbrojne, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna, Błękitna Armia.	Józefa Dowbór-Muśnickiego, Józefa Hallera i Ignacego Paderewskiego;	przekazania władzy Piłsudskiemu.	
31. Wielka Wojna – lekcja utrwalająca.	• zna najważniejsze postacie i wydarzenia z historii świata i Polski w latach 1914–1918; • wymienia nowe rodzaje broni użyte podczas I wojny światowej.	• rozumie specyfikę konfliktu, jakim była I wojna światowa. • Z pomocą nauczyciela wskazuje najważniejsze różnice między I wojną światową a wcześniejszymi konfliktami.	• synchronizuje i ocenia wydarzenia z historii powszechnej i dziejów Polski z lat 1914–1918; • omawia układy sił politycznych w powojennej Europie.	• omawia wpływ I wojny światowej na przemiany polityczne, społeczne i świadomość obywateli państw europejskich.	

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- **odpowiedź ustna,**
- **aktywność** (system plusów)

Ocenie podlega wkład ucznia w przebieg lekcji w formie:

- wypowiedzi ustnych,
- pracy w grupach,
- pracy samodzielnej (pisemna) na lekcji i w domu,

- **praca domowa,**
- **praca na lekcji,**

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań

- kartkówka,
- sprawdzian (praca klasowa),
- prezentacje multimedialne ,
- test kompetencji,
- referat,
- praca długoterminowa (minimum 2 tygodnie na jej przygotowanie),
- udziału w olimpiadach, konkursach przedmiotowych.

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji, zapowiedziane kartkówki

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji i zapowiedziane kartkówki są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian (pracę klasową), test kompetencji, zapowiedzianą kartkówkę to powinien ją napisać (sprawdzian zaliczyć) najpóźniej na dwa tygodnie od powrotu do szkoły. Maksymalny termin napisania prac obowiązkowych dotyczy uczniów, których nieobecność usprawiedliwiona trwała co najmniej tydzień.

Uczeń uchylający się od sprawdzianów (prac klasowych) , testów kompetencji tzn. nieobecny bez usprawiedliwienia w dniu sprawdzianu, traci prawo do poprawiania oceny z tego sprawdzianu, testu kompetencji w dodatkowym terminie.

Poprawa ocen bieżących.

Każdą ocenę uczeń może poprawić. Poprawa jest dobrowolna. Termin poprawy następuje maksymalnie w ciągu 2 tygodni od rozdania prac i tylko jeden raz, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

Przy poprawianiu prac klasowych (sprawdzianów) punktacja nie zmienia się. Oceny otrzymane na poprawie wpisywane są do dziennika.

Nieprzygotowania do lekcji.

Uczeń ma prawo dwukrotnie w półroczu zgłosić przed rozpoczęciem lekcji nieprzygotowanie bez ponoszenia konsekwencji. Nie dotyczy to sprawdzianów (prac klasowych), zapowiedzianych kartkówek i lekcji powtórzeniowych. Zgłoszenie nieprzygotowania nie upoważnia ucznia do braku pracy na bieżącej lekcji.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej oceny rocznej o jeden stopień, jeśli w terminie tygodnia od podania oceny przewidywanej zgłosi do nauczyciela chęć poprawy tej oceny. Na sprawdzianie przygotowanym przez nauczyciela, uwzględniającym wymagania programowe na ocenę o jeden stopień wyższą od proponowanej, uczeń winien uzyskać minimum 80% prawidłowych odpowiedzi. Ocena z poprawy nie ma wagi.

Nauczyciele:

*Małgorzata Głowińska
Małgorzata Szudzikowska
Katarzyna Wołosz*

Przedmiotowy system oceniania z historii kl. III dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań